

BOEKBESPREKING

Médecine personnalisée et cancer. Organiser et financer l'accès à l'innovation

Angelo Paci, Benjamin Bleton, Dominique Haggiag Mazeau & Aude d'Ussel

Door: Henk Van daele

Het 'Institut Gustave Roussy' in Villejuif, een voorstad van Parijs, is veruit het belangrijkste kankercentrum in Frankrijk. Het is tegelijk een onderzoekscentrum, een ziekenhuis voor de behandeling van patiënten, een referentiecentrum, en een opleidingsinstituut voor oncologen. De instelling is genoemd naar de arts-neuroloog Gustave Roussy (1874-1948) die zich specialiseerde in de neuro-endocrinologie, d.w.z. de samenhang en de wisselwerking tussen het zenuwstelsel en het endocriene stelsel. Samen met het iets oudere 'Istituto Nazionale dei Tumori' te Milaan, behoort het 'Institut Gustave Roussy' echt tot de wereldtop wat kankerbestrijding betreft: beide instellingen verenigen kankerresearch, behandeling van kankerpatiënten, en gespecialiseerde opleiding van gekwalificeerd personeel.

Een boek over kanker en 'médecine personnalisée' (Eng.: 'personalised medicine'), uitgegeven door een dergelijk uitzonderlijk centrum trok natuurlijk de aandacht.

In Frankrijk is kanker sinds 2004 de belangrijkste doodsoorzaak geworden. Daarmee is kanker bij onze zuiderburen de meest gevreesde ziekte van het begin van de 21e eeuw, net zoals cardiovasculaire ziekten de belangrijkste doodsoorzaak vormden in de 20^e eeuw, en infectieziekten in de 19^e eeuw. Longkanker blijft de meest dodelijke kanker: de vijfjaarsoverleving van longkankerpatiënten bedraagt in Frankrijk slechts veertien percent, een cijfer dat gelijk is aan de overlevingskansen van Belgische mannen met longkanker. Andere kankers zijn, in Frankrijk en in België, gelukkig minder dodelijk.

Niettegenstaande kanker de belangrijkste doodsoorzaak is in Frankrijk, gaat slechts zes percent van alle Franse financiële middelen voor gezondheid naar de strijd tegen kanker. Het is dus duidelijk dat dit boek een pleidooi is om meer centen los te krijgen van de overheden. De auteurs pleiten voor een totaal nieuw financieringsmodel voor de strijd tegen kanker. En de timing is zorgvuldig gekozen: het boek is immers in maart 2013 verschenen, en dit jaar is het laatste jaar van het Tweede Kankerplan 2009-2013.

Vanzelfsprekend hebben de auteurs vele valabele argumenten om hun pleidooi te staven. Het aantal kankerpatiënten daalt niet. De diagnostische technieken worden verfijnd. De "personalised medicine" (term voor het eerst gebruikt in 2004) zal weldra toelaten elke patiënt afzonderlijk, op het juiste ogenblik, de precies noodzakelijke diagnose en behandeling te bieden; de auteurs noemen het een belangrijke paradigmawijziging in de geneeskunde. Het aantal markers en nieuwe geneesmiddelen neemt steeds toe. De oncologie, als medische wetenschap, neemt een hoge vlucht. Het aantal oncologische congressen en kankertijdschriften wordt bijna onoverzichtelijk.

Opvallend in dit boek is dat de rol van de patiënt als participant in het zorgproces enkele malen wordt vermeld. Ook dit betekent, ons inziens, een belangrijke ommezwaai in het denken van artsen en researchers.

De slotzin van het voorwoord, geschreven door Alexander Eggermont, de directeur van het 'Institut Gustave Roussy' vat het boek op meesterlijke wijze samen: 'Ce livre nous montre clairement que la lutte contre le cancer ne sera remportée que par une approche pluridisciplinaire et collaborative dans laquelle chacun des acteurs de la recherche et de l'innovation (établissements de santé, unités de recherche, industriels, autorités de santé, patients) doit apporter le meilleur de ses compétences et savoir-faire à la recherche d'une plus grande efficacité'.

Angelo Paci et al., *Médecine personnalisée et cancer. Organiser et financer l'accès à l'innovation*, Villejuif, Presses de l'Institut Gustave Roussy, 2013, ISBN 978 2 919439 02 7, 15€.